

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Drs K. Schilder, Drs C. Tazelaar en Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Drs J. van Andel, 's-Gravenhage; Dr B. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr Joh. C. Breen, Amsterdam; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Groshede, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, Tiel; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr G. R. Kuiper, Haarlem; Dr H. W. Lamm, Assen; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Low, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marnelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meuser, Rotterdam; Dr J. C. de Moor, Utrecht; Dr J. C. Rallmann, Utrecht; Dr W. J. A. Schouten, Kampen; Dr J. Thij, Meppel; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Dr D. H. Th. Vollenhoven, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Hoofddorp; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie

Prof. Dr V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.
(Tijdelijk adres: Drs C. TAZELAAR, Overtoom 350, Amsterdam.)

Drukkers-uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland en Ned.-Indië f2.— per jaar.
Advertentiën: 25 cent per regel.

Tot nadere aankondiging is het adres der Redactie
Drs C. TAZELAAR, Overtoom 350, Amsterdam.

INHOUD: Het Evangelie van Johannes V. — Uit de Schrift: De rivier Gods is vol waters. (Ps. 65:10). — Kerkelijk Leven: Door Amerika II. Kerkelijke Archieven II. Modern rooiv. — Wilshegeerte: Ondanks gevaren en icht noodzakelijk I. — Geestelijke Adviezen. — Populair Wetenschappelijke Schetsen: Rondom de Bijbelsche treurpelen van Racine. — Muzikale Kroniek X. — Literatuur en Kunst: Chr. Beginsel en Moderne Letterkunde II. Nieuwe Jongensboeken. Hans Sterneder, De Boersensistent. — Zending en Evangelisatie: Het nabije Oosten II. — Persoonlijk. — Correspondentie. — Kerknieuws.

HET EVANGELIE VAN JOHANNES.

V.

Inhoud van het eerste artikel: Heden is er veel belangstelling in de Evangelien. De kritiek omtrent, dat de apostel Johannes de schrijver is. Blijken het vierde Evangelie zelf echter is de schrijver een Jood, een oogenetuis, de lievelingsdiscipel, die geen ander kan zijn dan Johannes, die op hoogen leeftijd te Efeze stierf.

Inhoud van het tweede artikel: In vorm en inhoud verschilt het vierde Evangelie zeer van de eerste drie. Veel staat het over. Het haast zich naar het einde. Het tekenet Jezus als het Paaschlam en stelt ons in staat, den duur van 's Heeren arbeid te bepalen.

Inhoud van het derde artikel: De groote redvoeringen in het vierde Evangelie doen een ontkennen, dat ze van Jezus zijn. Ze zijn echter te verklaren o.a. uit de veranderende omstandigheden. Jezus wordt door Johannes vooral naar Zijn Goddelijke zijde getoekend.

Inhoud van het vierde artikel: Johannes laat vooral zien, dat Jezus waarlijk de Christus is. Allen getuigen het daar. Daarom in verband staan ook het z.g. misverstand en de wijze, waarop de wonderen worden medegedeeld.

Reeds de oude Christelijke Kerk heeft het eigenaardige karakter van het Evangelie van Johannes opgemerkt en daaraan uitdrukking gegeven. Volgens Clemens Alexandrinus heeft Johannes als de laatste onder de Evangelisten, overwegend, dat de lichamelijke zijde der evangelische geschiedenis reeds voldoende in de reeds bestaande Evangelien was beschreven, op aandringen van zijn vrienden en onder drijving des Heiligen Geestes een geestelijk Evangelie heeft vervaardigd.

Een geestelijk Evangelie — zoo is de naam gebleven, waarmee in latere eeuwen in navolging van den kerkvader Clemens het vierde Evangelie nog dikwijls is genoemd.

Deze naam heeft tot op zekere hoogte zijn goed recht. De geestelijke waarden en waarheden staan bij Johannes overal zeer bijzonder op den voorgrond.

Het Evangelie, dat Christus brengt, is de boodschap van het koninkrijk der hemelen. Hij heeft door Zijn lijden en sterven den toegang daartoe ontsloten. Hij roept de Zijnen er toe door Zijn Woord en Geest. Hij schenkt hun geloof en bekeering. Hij belooft hun eeuwige heerlijkheid.

Zoo ligt in het Evangelie het zwaartepunt in het geestelijke en eenwige. Maar ook het natuurlijke en tijdelijke staat er niet buiten. Een mensch met lichaam en ziel heeft stoffelijke en geestelijke behoeften. En onze Heiland is geen halve Zaligmaker. Hij redt de ziel, maar Hij vervult de stoffelijke noden ook. Zooals Hij ons niet alleen leerde bidden: „Vergeef ons onze schulden“, maar ook: „Geef ons heden ons dagelijksch brood“. Dat is, wat Clemens noemde de lichamelijke zijde der evangelische geschiedenis.

In al de Evangelien is deze dubbele zijde van het Evangelie in het licht gesteld. In zooverre is de uitspraak van Clemens van eenzijdigheid niet vrij te pleiten.

Maar toch komt vooral in de Synoptische Evangelien uit, dat Jezus helpt en redt ook uit natuurlijke en maatschappelijke ellende. Onophoudelijk lezen we daar, hoe Hij zieken geneast, duivelen uitwierp, dooden opwekte. Hij sprak van de prijzen der musschen en het verstellen der kleeren. Hij

was bewogen met de smart der weduwe te Naim, die haar zoon grafwaarts bracht. Hij toornde over een rechter, die een arme weduwe geen recht deed. Tot naastenliefde ook jegens het ellendige weke. Hij op in de gelijkenis van den barmhartigen Samaritaan.

Hoe geheel anders is de toon, die ons in het Johannes-Evangelie tegenklinkt. Daar treedt meer direct en meer nadrukkelijk het geestelijk karakter van des Heeren arbeid aan den dag. „De genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden“, heet het reeds in een proloog. „Indien iemand niet wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien“, zegt de Heere tot Nicodemus. In het slot van hetzelfde hoofdstuk zegt Johannes de Dooper: „Die in den Zoon geloofd, die heeft het eeuwige leven“. Zoo gaat het geheel het Evangelie door.

Nu is er bij Johannes ongetwijfeld ook wel sprake van stoffelijke zaken, natuurlijke behoeften, aardse dingen. Ook Johannes heeft woorden van Jezus opgeteekend, waarin sprake is van herstelling, opstanding, brood, water, enz. Maar dit alles heeft Johannes op geheel andere wijze verwerkt dan de vroegere Evangelisten. Bij hem is het alles aanleiding, om weer geestelijke waarheden te laten zien. Het stoffelijke is bij hem altijd het beeld van het geestelijke.

Vandaar, dat men heeft gesproken van het symbolisch en allegorisch karakter van het vierde Evangelie. Door hen, die de historische betrouwbaarheid van dit Evangelie ontkennen, wordt dit symbolische nu echter zoo op de spits gedreven, dat er van feiten weinig overblijft.

Het verst mischien gaat hierin Loisy, die een verklaring op het Evangelie van Johannes geschreven heeft. Volgens hem is alles in dit Evangelie symbolisch en allegorisch op te vatten. Al de daden en woorden van Christus hebben om zoo te zeggen aan zich vleesch en geest, evenals Christus zelf. D.w.z. elk der gebeurtenissen heeft een dieper, geestelijken zin. En juist op dat laatste komt het aan. Daarom zou men volgens Loisy grootelijks dwalen door de trekken van Johannes' verhaal voor historische gegevens te houden. Voor de historie op zichzelf interesseert Johannes zich niet. Daarvoor is hij ten hoogste onverschillig. Zonder aarzelen verbuigt hij de hem overgeleverde feiten. Alles wordt opgelost in symbool.

Ter illustratie diene de genezing van den man in het badwater Bethesda, die daar reeds 38 jaar ziek lag, hfdst. 5. Dat badwater lag aan de Schaapspoort — een aanwijzing, dat de goede Herder tot Zijn schapen komt, tot menschen, „die van goeden wille zijn“. De vijf zalen van het badwater stellen het Joodsche volk voor, dat tevergeefs zijn zaligheid zoekt in de Wet (ook Augustinus meende zoo, en bracht de vijf zalen in verband met de vijf boeken van Mozes). De man had daar tevergeefs gehoopt op redding — hetwelk beduidt, dat de Wet niet tot het heil brengt. Acht en dertig jaar had hij gewacht, evenals Israël 38 jaar in de woestijn heeft gestoofd. Hij kon alleen door Christus gered worden.

Hier kon inderdaad menig prediker uit mysticistische kringen zijn hart ophalen en zijn hoorders vergasten uit een modernen kommentaar als van Loisy. Waarlijk, de uitersten raken elkaar.

Zulk een opvatting doet echter schromelijk te kort aan het historisch karakter van Gods Woord. Wie haar aanvaardt, laat de betrouwbaarheid van het Evangelie varen en verliest het feitelijk als Gods Woord.

Met handhaving der historie echter kan toch worden herhaald, wat boven werd gezegd, dat het aardse en stoffelijke bij Johannes altijd beeld is van het geestelijke. Ja, het stoffelijke is den Heiland steeds aanleiding en aanknooppingspunt om vandaar uit Zijn hoorders te brengen tot het geestelijke. Het is Hem als de ladder, waarlangs Hij

ben opklimmen doet. Hij begint bij het aardse en klimt dan met hen naar den hemel op.

Hij begon met de Samaritaansche waterdraagster te spreken over water en de telkens weerkerende moeite van het putten, en begon toen met haar te spreken over het water des levens. De menigte voedde Hij met brood, maar wees haar daarna op het brood des levens. Na de genezing van den blindgeborene zeide Hij: „Ik ben het licht der wereld“. Bij de opwekking van Lazarus sprak Hij: „Ik ben de opstanding en het leven“. Zoo wijst dit Evangelie den naar vrede zoekenden mensch opwaarts. Het roept hem toe: „Werkt niet om de spijze, die vergaat, maar om de spijze, die blijft tot in het eeuwige leven“.

Het eeuwige leven — dat is eindelijk een der gedachten, die evenals de bovengenoemde in het Evangelie van Johannes gedurig naar voren komen. „Alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eeniggeboren Zoon gezonden heeft, opdat een iegelijk, die in Hem geloofd, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.“

De liefde Gods klinkt in heel Zijn Woord ons tegen. Het feit zelf, dat Hij dat Woord gaf en daarmee den zondaar tegentrad, spreekt van die liefde reeds. Zoo wordt dan ook in al de vier Evangelien die liefde ons geschilderd. Hoe ontroerend schoon heeft de Heere van haar gesproken in de gelijkenissen van het verloren schaap, den verloren penning en den verloren zoon.

Maar die liefde Gods openbaart zich op twee wijzen. Zij geeft den verlorenen het eeuwige leven en de eeuwige zaligheid. Maar hier reeds, op de reis naar die heerlijkheid, verbindt zij zijn wonden en laaft hem met verkwikking. Niet alleen naar zijn geestelijk, ook naar zijn natuurlijk bestaan. Daarin nu is meer gegeven een onderscheid tusschen Johannes en de Synoptische Evangelien. Niet absoluut door te trekken, maar wel in hoofdlijnen op te merken.

De eerste drie Evangelien tekenen vooral, hoe Gods liefde de door de zonde geslagen wonden verbindt in genezing, opwekking, duiveluitwerping, prediking van sociale gerechtigheid, enz.

Maar Johannes laat met voorliefde zien, hoe die liefde Gods nog meer doet — het eeuwige leven geeft. Eeuwigheid en eeuwig leven zijn begrippen, die telkens weer bij hem terugkeeren. Hij begint reeds in de eeuwigheid. „In den beginne was het Woord.“ En dan spreekt hij steeds van het eeuwige leven, de gave van Gods liefde. „Die van dit water drinkt, zal in eeuwigheid niet dorsten.“ „Die dit brood eet, zal in der eeuwigheid leven.“ „Die Mijn woord bewaart, zal den dood niet zien in der eeuwigheid.“ „Zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid.“ Christus heeft „de woorden des eeuwigen levens“.

En in het slot van het eigenlijke lichaam van zijn Evangelie doet Johannes al de lijnen, die door zijn Evangelie heenloopen, samenvloeden in het woord: „Deze dingen zijn geschreven, opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zoon Gods, en opdat gij geloovende het leven hebt in Zijn Naam“. Zoo sluit het Evangelie met de eeuwigheid, gelijk het met de eeuwigheid begon.

C. BOUMA.

UIT DE SCHRIFT.

De rivier Gods is vol waters.

Gij bezoekt het land en hebbende het hegeerig gemaakt, verrijkt Gij het grootelijk; de rivier Gods is vol waters; wanneer Gij het alzoo bereid hebt, maakt Gij hunlieder koren gereed. Psalm 65:10.

Om de ziel te troosten, doet de Schrift gedurig grepen uit het natuurleven.

Die ziel zelf wordt vaak vergeleken bij een dor en dorstig land.

O, dat er regen kwam!